

Vēsturnieku komisija

Publicēts: 25.03.2021.

Latvijas Vēsturnieku komisijas aktuālākais darbības jautājums ir nacisma un padomju režīma politikas detalizēta izpēte un holokausta izvērtēšana. Dziļi un akadēmiski pētījumi par holokaustu būs zināma mēraukla ne tikai zinātnieku, bet visas sabiedrības briedumam.

Pēdējos gados komisija pievērs pastiprinātu uzmanību Latvijas attīstības problēmām Padomju Savienības sastāvā. Objektīva vēstures pētīšana ir būtiski svarīga starpvalstu dialoga kontekstā starp Latviju un Izraēlu, Krieviju un citām valstīm.

Ir izveidotas piecas darba grupas, kas pārzina piecus 20. gadsimta Latvijas vēstures pētniecības galvenos virzienus:

Latvijas valsts tapšana un nostiprināšanās (vada prof. A. Zunda);

Pirmā padomju okupācija 1940.–1941. gads (vada prof. A. Ivanovs);

noziegumi pret cilvēci Latvijas teritorijā nacisma okupācijas laikā 1941.–1944.g. (vada prof. A. Stranga);

Latvija Padomju Savienības sastāvā 1944.–1990.g. (vada *Dr. hist.* D. Bleiere).

Vēsturnieku komisijas uzdevums tālākā perspektīvā ir dot ieguldījumu vēstures mācīšanā skolās, sagatavojot bāzi jaunu mācību līdzekļu tapšanai, kā arī veicināt sabiedrības informētību par minētā perioda notikumiem, skaidrot Latvijas vēsturi ārzemēs.

Komisijas izveide

Latvijas Vēsturnieku komisija tika nodibināta 1998. gada 13. novembrī pēc Latvijas Valsts prezidenta Gunta Ulmaņa iniciatīvas. Tā sāka darbu 1998. gada nogalē 11 locekļu sastāvā, par priekšsēdētāju ievēlot Vēstures institūta direktoru profesoru Andri Cauni. Komisijā iesaistījās profesionāli vēsturnieki no:

- Latvijas Universitātes Vēstures institūta;
- Vēstures un filozofijas fakultātes;
- Latvijas Valsts vēstures arhīva;
- Okupācijas muzeja.

Sadarbībā ar Ārlietu ministriju tika organizēta ārvalstu locekļu apzināšana un iesaistīšana komisijas sastāvā. Komisijas sēdes ar ārzemju locekļu piedalīšanos paredzēts noturēt reizi gadā. Ārvalstu zinātnieku un sabiedrisko darbinieku iesaistīšanai jāveicina gan komisijas darba objektivitāti, gan iespēju labāk iepazīties ar Rietumos izstrādātajām vēstures izpētes metodēm.

Komisijas galvenais uzdevums sākotnējā darbības posmā bija apzināt un izpētīt problēmu "Noziegumi pret cilvēci divu okupāciju laikā 1940.–1956.", kā arī organizēt tās gala ziņojuma izstrādi. Tiešajā temata pētniecībā tika iesaistīti tikai nedaudzi komisijas locekļi, bet galveno darbu veic apmēram 25 profesionāli vēsturnieki. Darbs paredzēts vairākiem gadiem, tas saistīts ar nepieciešamību aptvert jaunus arhīvu materiālus gan Latvijā, gan ārvalstīs, gan ar nepieciešamību iegūt iespējami objektīvāko vērtējumu par minētā temata problēmām.

Latvijas Vēsturnieku komisijas priekšsēdētājs:

Dr. habil. hist. Inesis Feldmanis, Latvijas Zinātņu akadēmijas īstenais loceklis, Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes Rietumeiropas un Amerikas Jauno un jaunāko laiku vēstures katedras vadītājs, profesors.

Latvijas Vēsturnieku komisijas locekļi:

Dr. hist. Ilgvars Butulis, Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes profesors

Dr. habil. hist. Aivars Stranga, Latvijas Zinātņu akadēmijas īstenais loceklis, Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes Latvijas un Austrumeiropas vēstures katedras vadītājs, profesors

Dr. hist. Ēriks Jēkabsons, Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes asociētais profesors

Ph. D. Valters Nollendorfs, Latvijas Okupācijas muzeja ārlietu direktors, profesors emeritus, Latvijas Zinātņu akadēmijas ārzemju loceklis

Dr. hist. Daina Bleiere, Rīgas Stradiņa Universitātes Eiropas studiju fakultātes Politikas zinātnes katedras docente, Latvijas Universitātes Latvijas Vēstures institūta vadošā pētniece

Dr. h. c. hist. Marģeris Vestermanis, Latvijas Zinātņu akadēmija, muzeja "Ebreji Latvijā" kurators

Dr. hist. Kārlis Kangeris, Latvijas vēstures institūta pētnieks

Dr. habil. hist. Antonijs Zunda, Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes profesors

Dr. hist. Uldis Neiburgs, Latvijas Okupācijas muzeja vēsturnieks

Dr. hist. Aleksandrs Ivanovs., Daugavpils Universitātes profesors

Dr. hist. Valters Ščerbinskis, Rīgas Stradiņa universitātes Eiropas studiju fakultātes docents

Dr. hist. Ainārs Lerhis, Latvijas Universitātes Latvijas Vēstures institūta vadošais pētnieks

Dr. hist. Mārtiņš Mintauris, Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes docents

Latvijas Vēsturnieku komisijas ārzemju locekļi:

Dr. phil., Dr. h. c. Ervīns Oberlenders (Vācija), Latvijas Zinātņu akadēmijas ārzemju loceklis, profesors emeritus

Ph. D. Deivids Smits (Lielbritānija), Glāzgovas Universitātes profesors

PDDr. Joahims Taubers (Vācija), Hamburgas Universitātes Ziemeļaustrumeiropas vācu kultūras un vēstures institūta direktors

Ph. D. Ēro Medijainens (Igaunija), Tartu Universitātes profesors

Ph. D. Zenons Butkus (Lietuva), Viļņas Universitātes profesors

Ph. D. Arons Šneijers (Izraēla), Institūta "Yad Vashem" vadošais pētnieks

 [Vēsturnieku komisijas nolikums](#)

Latvijas – Krievijas kopējā vēsturnieku komisija

Latvijas vēsturnieku I kongresa Noslēguma dokuments

Latvijas Vēsturnieku komisijas raksti

<https://www.president.lv/lv/vesturnieku-komisija>